herpy

GEKKOER

Golden-tailed gecko

Strophurus taenicauda

Strophurus taenicauda er en lille, prikket gekko fra Queenslands buskland, med en skinnende gylden stribe ned ad halen og røde øjne. Den klatrer i grene, hviler med hovedet nedad og smører en klistret, ildelugtende væske på den, der griber den. Den passer til den øvede holder, der vil have en art med meget personlighed.

Familie: Diplodactylidae Tidligere navn: *Diplodactylus taenicauda* Udgivet 15. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**6-7 cm** snude-kloak-længde
Vægt	**5-8 g**
Levetid	**4-10 år**
Aktiv	**Skumring og nat**
Levevis	**Træboende**
Biotop	**Halvørken og tørskov**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**45 × 45 × 45 cm** L × B × H til 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**25-28 °C**
Hotspot	**30-32 °C**
Temperatur, nat	**19-22 °C**
Luftfugtighed	**30-60 %**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 2
Kost	**Insekter**
Holdes	**Enkeltvis, parvis eller 1 han med flere hunner**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**12-24 mdr.**
Kuldstørrelse	**1-2 æg**
Kuld pr. år	**4-6**
Inkubation	**48-72 dage** ved 27-30 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks III**
EU-bilag	**Bilag C**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Slægten Strophurus står siden 22. juni 2022 på CITES liste III (opført af Australien) og i bilag C i EU's forordning 338/97. Køb og salg inden for EU kræver ingen CITES-papirer, men ved indførsel fra lande uden for EU skal dyret have CITES-eksporttilladelse eller oprindelsescertifikat fra afsenderlandet, og indførslen skal anmeldes ved grænsen. Australien tillader ikke udførsel af vilde dyr, så dyr i handlen er opdrættet i fangenskab. Spørg altid sælgeren om opdrætsbevis.

Om arten

Strophurus taenicauda er en af de mest iøjnefaldende gekkoer i slægten *Strophurus*. Kroppen er grå eller brunlig og dækket af sorte prikker, lidt som en dalmatiner, og ned ad ryggen og halen løber en gylden stribe, som har givet arten både det engelske og det videnskabelige navn. *Taenia* betyder bånd og *cauda* hale. Øjnene er store og lyser ofte rødt eller rav. Hos de fleste andre arter i slægten sidder der pigge eller knopper på ryg og hale, men her er både krop og hale glatte, og det er et af artens kendetegn.

Med en længde fra snude til kloak på omkring 7 cm er den lille og slank. De pighalede *Strophurus*-arter måler under ét 60-89 mm, og et dyr på 60 mm vejer i gennemsnit 5-7 g. Vægten for netop denne art er ikke målt, så tallet i faktaboksen er lånt fra slægten og er et skøn. Halens længde er heller ikke dokumenteret. I fangenskab lever de træboende *Strophurus*-arter typisk 4-10 år, og enkelte dyr bliver ældre.

Arten blev beskrevet af Charles De Vis i 1886 under navnet *Diplodactylus taenicauda* og regnes i dag til familien Diplodactylidae. I 2012 delte Brown, Worthington-Wilmer og Macdonald den i tre underarter: den almindelige *taenicauda*, den nordlige *albiocularis* med lyse øjne og *triaureus* med tre gyldne striber på halen, én på oversiden og én på hver side. Dyrene er stadig sjældne i hobbyen, men bliver opdrættet jævnligt, både i Europa og USA.

Gekkoen er livlig og nysgerrig og har et særligt forsvar, hvis den bliver bange. Halen indeholder kirtler, der afgiver en klæbrig, ravfarvet væske, som tørrer ind som harpiks. Hos denne art smøres den på angriberen i stedet for at blive sprøjtet ud, som de pighalede arter gør. Væsken er irriterende for øjne og slimhinder, så vask hænderne efter håndtering. I fangenskab bruger dyrene den sjældent, medmindre de er meget forskrækkede eller syge.

Udbredelse og levested

Strophurus taenicauda findes kun i Australien, og så godt som alle fund ligger i det sydøstlige Queensland, både i kystnære egne og i indlandet. Underarterne har hver deres område. Den almindelige form er beskrevet fra Chinchilla, *albiocularis* fra Dawson-dalen ved Castle Creek og *triaureus* fra den østlige del af Brigalow-bæltet, fra Mundubbera i syd til Callide i øst og Biloela i vest.

Fra det nordlige New South Wales kendes kun ét fund, og det er uden belæg og dermed ikke bekræftet. Der er desuden registreret et par enkeltfund langt fra de øvrige, der må regnes for usikre. Kortet er derfor sat til det sydøstlige Queensland.

> **Oprindelig udbredelse:** Australien.

LEVESTED

Strophurus taenicauda lever i åben skov og buskland, især hvor der vokser cypresfyr (*Callitris*). Brigalow-bæltet, hvor mange af fundene ligger, er et landskab af tørre til halvtørre skove med akacier og eukalyptus. Om dagen sover dyrene på stammer og grene med hovedet nedad eller gemmer sig under løs bark og i hulheder. Om natten klatrer de rundt i buskene og jager insekter, og de går også ned på jorden for at komme fra træ til træ.

Konkrete målinger af temperatur og luftfugtighed i artens område er ikke fundet. For slægten generelt gælder, at forholdene er barske og skiftende, med temperaturer fra over 40 °C til under 15 °C, så dyrene er tilpasset store udsving. Det er værd at tage med i indretningen af terrariet.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

Pasning

TERRARIET

Et par eller en lille gruppe af *Strophurus taenicauda* kan holdes i et terrarie på 45 × 45 × 45 cm (længde × bredde × højde), og et enkelt dyr kan klare sig med mindre. Angivelserne går dog ned til 30 × 30 × 45 cm til enkelte dyr, par og trioer og 20 × 20 × 30 cm til et par. Er terrariet meget stort, kan dyrene have svært ved at fange insekterne, før kalken er faldet af. Højden betyder mere end bundarealet, fordi arten er en klatrer.

Indret med tynde grene i lodret, skrå og vandret stilling, så dyret kan komme overalt. Gekkoen har gode klæbefødder og klatrer også på glas, og den søger ofte hen, hvor væggen møder låget. Tørre græsknipper og et par stykker bark i et hjørne giver skjul. Brug enten faste, tørre grene eller friske, løvrige grene af fx *Leptospermum*, *Melaleuca*, *Casuarina* eller *Callitris*, som skiftes med få ugers mellemrum.

Som bund fungerer et lag fint sand på 1-3 cm. Hold terrariet godt ventileret, så der ikke bliver vådt og muggent.

TEMPERATUR

Strophurus taenicauda soler sig gerne under en spotlampe, ligesom den soler sig i grenene i naturen. Angivelserne er ikke helt ens, så tallene herunder er et gennemsnit. Om dagen skal der være 25-28 °C nede i terrariet og 30-32 °C øverst under en lav pære. Angivelserne spænder fra et varmepunkt i de lave 30'ere til 32 °C øverst og 25-27 °C ved bunden.

Om natten skal temperaturen falde til 19-22 °C, og der er ikke brug for ekstra varme. Om vinteren må det blive nogle grader køligere: fx 15-20 °C eller omkring 5 °C under sommertemperaturen. Ungdyr bør holdes varmt hele året. Terrariet skal have et køligt hjørne, så dyret selv kan vælge, og termostat og digitalt termometer er nødvendige.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Strophurus taenicauda kommer fra tørt til halvtørt land, og der findes intet dokumenteret tal for luftfugtigheden. De 30-60 % i faktaboksen er derfor et skøn ud fra levestedet og de beskrevne sprøjtevaner. Terrariet skal være tørt det meste af tiden.

Sprøjt vægge og grene med vand 1-2 gange om ugen, helst om aftenen. Gekkoerne kommer ofte frem og slikker dråberne. Der må næsten ikke være våde dråber tilbage næste morgen. Om sommeren kan der sprøjtes to gange om ugen og i vinterhvilen kun én gang om ugen. Et alternativ er en kraftig sprøjtning en gang om ugen og let tåge hver anden dag. En lav skål med frisk vand er en sikkerhed for, at dyret kan drikke, men gekkoerne drikker mest dråber.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

LYS OG UVB

Strophurus taenicauda sover om dagen frit på grenene og soler sig gerne, så der er god grund til at give dem UV-lys, selv om et behov ikke er påvist i fangenskab. Angivelserne spænder fra en lav dosis UV til UV-indeks 3 på det højeste sted og omkring 2,5 om vinteren. UVB med mindst 5 % kan gives, men er ikke nødvendigt, hvis foderet har kalk og D3.

Brug et UVB-rør, fx et T5 med 5-6 % UVB, så UV-indekset er 2-3 på de øverste grene og lavere længere nede (Ferguson-zone 2). Der skal være skygge, hvor dyret kan trække sig tilbage. Lysperioden kan være helt op til 14 timer om sommeren og ned til 6 timer om vinteren. Et mere moderat valg er 12-14 timer om sommeren og 8-10 om vinteren. Om natten skal der være mørkt.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

FODER

I naturen lever *Strophurus taenicauda* af små leddyr, især kakerlakker, fårekyllinger, græshopper, biller, møl og edderkopper. I terrariet fungerer fårekyllinger, små kakerlakker, møl, fluer og voksmøllarver. Hornorme og larver af sort soldaterflue kan gives indimellem. De er ivrige spisere og tager ofte 3-4 insekter ad gangen, og i mørket kommer de gerne ned ad grenene for at tage imod byttet.

Angivelserne for hyppigheden svinger. For voksne spænder de fra tre gange om ugen og to-tre gange om sommeren til hver 4.-7. dag om sommeren og hver 7.-10. dag om vinteren. Ungdyr og drægtige hunner fodres hver 2.-4. dag, nyklækkede unger dagligt. Byttet bør ikke være større end omkring 60 % af hovedets størrelse, fordi store insekter kan give forstoppelse og rygskader hos ungdyr.

Pudr insekterne let med kalk og vitaminer ved hvert andet eller tredje måltid. Hvis dyrene ikke får UV-lys, er tilskuddet endnu vigtigere. Fodr om aftenen, når lyset er slukket, så er det også nemt at se til dyrene.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Strophurus taenicauda er dristig og nysgerrig og er ikke så sky som mange andre arter. Den sidder ofte frit fremme på en gren og er aktiv i skumringen og om natten. Den egner sig dog ikke til håndtering. Den er hurtig, og bliver den grebet, kan den afgive den klæbrige og stærkt irriterende halevæske. Hold derfor håndteringen på et minimum, og lad den hellere selv kravle op på hånden end at gribe den.

Par og trioer kan holdes sammen. En trio kan gå sammen uden aggression, og en han kan have op til fire hunner. Flere hanner sammen er ikke beskrevet, så det sikre valg er kun én. Hold øje med bid og dyr, der taber sig, og skil dem ad, hvis der opstår uro. Dyrene kan også holdes alene.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hanner af *Strophurus taenicauda* kendes på tydelige hemipenisbuler ved halens rod med en fordybning i midten og på en lille gruppe forstørrede, sporelignende skæl øverst på bulen, hvor den møder bagbenet. Hunnerne har en jævn, mindre bule uden fordybning. Ungdyr kan kønsbestemmes, når de har nået 50-70 % af voksenstørrelsen, typisk ved 6-12 måneder. De vokser hurtigt og kan i princippet yngle allerede det første år, men avlsstørrelse regnes som omkring 80 % af voksenlængden, typisk efter 12-18 måneder, og mange bliver først helt modne ved to år.

PARRING

I naturen yngler slægtens træboende arter typisk fra september til februar, i gode år fra august til april. For *Strophurus taenicauda* er perioden oktober-januar. Det kan give gode resultater at skille hanner og hunner om efteråret, når dagslængden og temperaturen falder. Så følger en køleperiode på 8-10 uger med mindre sprøjtning og kun enkelte insekter. Når temperatur, lys og foder øges igen, begynder avlen. Afkølingen er dog ikke strengt nødvendig, og par kan også gå sammen hele året.

Hannen slikker hunnen og griber hende over skuldrene og nakken, og han kan sno halespidsen om hendes hale og grenen. Hunnen kan gemme sæd og lægge befrugtede æg, også efter at hannen er flyttet.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen af *Strophurus taenicauda* lægger normalt to æg ad gangen, af og til kun ét. Der går tre-seks uger mellem kuldene, og med rigeligt foder bliver det til fire-seks kuld eller flere i en sæson. Det er hårdt for hunnen, så giv hende hvile efter tre til fire kuld, eventuelt ved at nedsætte foderet efter omkring tre kuld.

Hunnen skifter hud en-syv dage før æglægningen. Stil en æglæggekasse på bunden af terrariet, fx en plastboks med et hul i siden eller en omvendt lerskål, med 5-10 cm fugtigt sand, sand og tørv eller sphagnum. Hun lægger æggene om natten, helt nede i bunden. Æggene er lidt klæbrige, når de lægges, så substratet hænger fast, men det behøver ikke at blive børstet af.

INKUBATION

Flyt æggene af *Strophurus taenicauda* forsigtigt til en lille boks med et fugtigt substrat af perlit eller vermiculit blandet med vand i forholdet 1:1 efter vægt. Temperaturen skal være 27-30 °C. Angivelserne for klækning svinger fra omkring 60 dage ved 27-29 °C til 48-72 dage. Stuetemperatur kan også gå, men så tager det meget længere, og æggene er mere udsatte for svamp.

Æggene vokser meget under inkubationen, og skallen kan blive næsten gennemsigtig lige før klækningen. Æggene sveder 1-2 døgn før. Varer det længere, er det et dårligt tegn: I varmt og fugtigt vejr er der set æg, hvor den fuldt udviklede unge døde, opsvulmet af væske.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne af *Strophurus taenicauda* er mere matte i farverne end de voksne og lidt mørkere. Ved klækningen måler de omkring 3 cm fra snude til kloak og 4 cm i alt. Du kan holde dem enkeltvis i en lille kasse med net i låget, eller to-tre sammen i et lille opdrætsbur. De skal have den samme indretning som de voksne, med tynde grene, lidt skjul og lav sprøjtning.

Giv små fårekyllinger, store bananfluer og bønnebiller pudret med kalk og vitaminer. Fodr dagligt de første uger og derefter hver anden dag. Ungdyr vokser hurtigt og kan nå voksenstørrelse og yngle i løbet af det første år, men det frarådes at bruge dem så tidligt. Hold ungdyr varmt hele året.

Sundhed og typiske fejl

Der findes kun få dokumenterede oplysninger om sygdomme hos *Strophurus taenicauda*, så listen bygger på erfaringer med slægten generelt. Typiske problemer er:

- For lidt kalk og D3-vitamin, især hos ungdyr og æglæggende hunner. Det giver bløde knogler, rystelser og i værste fald rygskader. Der er set rygsøjlelammelser hos ungdyr, som havde spist for store insekter. Giv derfor små insekter, pudr dem og giv UV-lys.
- Forstoppelse, hvis byttet er for stort.
- Udmattede hunner, som lægger for mange kuld. Skær ned på foderet efter tre til fire kuld, og lad hunnen hvile.
- Svamp og vedvarende fugt, hvis ventilationen er dårlig, eller der sprøjtes for meget.
- Stress ved for megen håndtering. Dyrene kan i ekstrem stress afgive halevæske, og døde dyr er fundet dækket af tørret væske.

Et sundt dyr har klare øjne, en fyldig hale og et godt greb. Søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis gekkoen taber sig, ikke spiser i flere uger eller virker slap.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.